

ЗАТВЕРДЖУЮ

президента державного некомерційного підприємства "Державний університет "Київський авіаційний інститут"

Ксенія СЕМЕНОВА

серпня 2025 року

ВИСНОВОК

Державного некомерційного підприємства "Державний університет "Київський авіаційний інститут" (далі – КАІ) про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Пархоменко Людмили Миколаївни на тему "Трансформація державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві", поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування

Витяг

із протоколу № 15 розширеного засідання
кафедри публічного управління та адміністрування КАІ
від 22 серпня 2025 року

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники кафедри публічного управління та адміністрування:

Головуючий на засіданні – Горбата Л. П., доктор філософії, в.о. завідувача кафедри публічного управління та адміністрування;

Грищенко І. М., д. держ. упр., доц., професор кафедри;

Лелеченко А. П., д. держ. упр., проф., професор кафедри;

Марушева О.А., д. держ. упр., проф., професор кафедри;

Дяченко С.А., д.держ.упр., доц., професор кафедри;

Кочеров М. В., д. ю. н., професор кафедри;

Нестеренко Г. П., к. держ. упр., доц., доцент кафедри;

Перестюк І. М., к. держ. упр., доцент кафедри;

Гелич А. О., к.ю.н., доц., доцент кафедри;

Бовсунівська І. В., к. е .н., доц, доцент кафедри;

Дерун Т.М.; к.держ.упр., доц., доцент кафедри;

Сидорчук Л. А., к. ю. н., професор, професор кафедри

Аспіранти кафедри: Пархоменко Л.М., Серeda Ю. В.

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники факультету економіки та бізнес-адміністрування КАІ:

Ареф'єва О. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки;

Пілецька С.Т., д.е.н., професор кафедри економіки повітряного транспорту.

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники з інших навчальних закладів:

Кравченко Тетяна Анатоліївна, д.держ.упр., професор, професор кафедри публічного управління та землеустрою Класичного приватного університету;

Радченко Олександр Віталійович, д.держ.упр., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Одеського національного технологічного університету;

Олійник Володимир Вікторович, д.держ.упр., доц., заступник директора ННІ неперервної освіти і туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Серед присутніх 6 – докторів наук з державного управління; 3 – кандидати наук з державного управління; 1 – доктор філософії з публічного управління та адміністрування; 1 – доктор та 2 кандидати юридичних наук; 2 – доктори та 2 кандидати економічних наук;

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження аспіранта кафедри публічного управління та адміністрування КАІ Пархоменко Людмили Миколаївни на тему “Трансформація державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві”, поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 28 “Публічне управління та адміністрування” за спеціальністю 281 – “Публічне управління та адміністрування”.

Науковий керівник – д. держ. упр., проф., професор кафедри публічного управління та адміністрування Марушева Олександра Анатоліївна.

Дисертація виконувалась на кафедрі публічного управління та адміністрування Факультету економіки та бізнес-адміністрування КАІ. Тема дисертації затверджена на засіданні вченої ради Навчально-наукового інституту неперервної освіти Національного авіаційного університету (протокол № 3 від 19 квітня 2022 року).

Виступили:

Здобувачка Пархоменко Людмила Миколаївна представила презентацію за основними положеннями дисертації “Трансформація державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві”, поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 28 “Публічне управління та адміністрування” за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування”.

Доповідачка обґрунтувала актуальність обраної теми, визначила мету, завдання, методи дослідження, охарактеризувала об’єкт та предмет дисертаційного дослідження, виклала основні наукові положення та висновки, що виносяться на захист, вказала науково-практичну значущість роботи, зазначила про впровадження результатів дослідження.

Авторка в ході дослідження здійснила теоретико-методологічне обґрунтування етапів становлення та трансформації системи публічних закупівель в Україні, з урахуванням історичних передумов, нормативно-інституційних змін та впливу кращих міжнародних практик у сфері будівництва.

Також здобувачкою було обґрунтовано комплексний підхід до формування

стандартів проведення закупівель інжинірингових та консалтингових послуг, що базується на впровадженні інноваційних технологій, зокрема систем електронного урядування, блокчейн-рішень для забезпечення прозорості, аналітичних модулів для прогнозування ризиків, а також застосування алгоритмів штучного інтелекту для автоматизації оцінки тендерних пропозицій.

Здійснено класифікацію інструментів державного регулювання та співпраці органів публічної влади з учасниками ринку, шляхом їх доповнення інструментами планування закупівель, моніторингу та аудиту, електронної демократії (зокрема Prozo.to та відкриті дані), професійної підготовки замовників та підрядників, а також механізмами контролю доброчесності учасників ринку; уточнення та систематизації підходів до цифровізації процесів закупівель даного виду послуг через впровадження блокчейн-технологій, інтелектуального аналізу даних та автоматизації управлінських процедур, розширення переліку традиційних економічних, правових та організаційних факторів, доповнивши їх технологічними, інституційними та соціально-кадровими, що впливає на ефективність закупівель, забезпечує комплексну оцінку стану та перспектив розвитку ринку інтелектуальних послуг у сфері будівництва.

Авторкою також було здійснено системне узагальнення міжнародного досвіду організації закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві, зокрема в країнах ЄС, США та Канаді, з метою адаптації кращих практик щодо забезпечення конкурентності торгів, прозорості процедур, контролю за якістю виконання контрактів та підвищення професійного рівня замовників.

Під час дослідження було удосконалено понятійно-категоріальний апарат шляхом уточнення та розширення змісту ключових понять за темою дисертаційної роботи, а саме: уточнено визначення «державне регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві», що є цілеспрямованим впливом органів публічної влади на організацію та здійснення закупівель послуг, пов'язаних із плануванням, проектуванням, технічним супроводом та консалтингом у сфері будівництва, з метою забезпечення їх прозорості, ефективності та відповідності державним пріоритетам розвитку інфраструктури; «інжинірингові послуги у будівництві» визначені як комплекс інженерно-технічних робіт та управлінських заходів, що охоплюють дослідження, планування, проектування, технічний нагляд, управління будівельними проектами та впровадження інноваційних технологій. Уточнено визначення поняття «консалтингові послуги у будівництві» як спеціалізовані консультаційні послуги, спрямовані на забезпечення ефективності управлінських, фінансових, юридичних, технологічних та організаційних процесів під час реалізації будівельних проектів, включаючи аналіз ризиків та оптимізацію ресурсів.

Досліджено питання вдосконалення підходів до оцінювання ефективності процедур закупівель інжинірингових і консалтингових послуг шляхом формування системи показників, що враховують якісні та кількісні параметри (вартість, строки, відповідність технічним вимогам, ступінь інноваційності, екологічні стандарти тощо).

Визначено та охарактеризовано напрями розвитку нормативно-правового забезпечення закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві, що дозволило розкрити ключові регулюючі тенденції, серед яких: гармонізація національного законодавства з правовими нормами ЄС; розширення

функціональних можливостей електронних закупівель; удосконалення механізмів оскарження результатів закупівель; запровадження механізмів контролю якості виконання договорів.

На засадах проведеного дослідження запропоновано комплексний механізм державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у сфері будівництва, що базується на структурно-функціональному алгоритмі організації відповідних процедур, охоплює повний цикл закупівельної діяльності - від стратегічного планування до постконтрактного моніторингу, систематизує ключові етапи, направлений на формування потреб на основі техніко-економічного обґрунтування, аналізу ринку, підготовки тендерної документації з урахуванням специфіки нематеріальних послуг, застосування цифрових інструментів оцінювання та перевірки доброчесності учасників, прозорого адміністрування процедур із залученням незалежних експертів, а також постконтрактного супровіду, акцентує на інтеграції аналітичного, управлінського, цифрового, нормативно-правового, інституційного та комунікаційного блоків до єдиної скоординованої системи, що забезпечує збалансованість між гнучкістю процедур та контролем за ефективністю використання публічних коштів, зниженню корупційних ризиків, підвищенню якості послуг та забезпеченню сталого розвитку будівельної галузі;

Розроблено практико-орієнтовані рекомендації щодо вдосконалення публічних закупівель в означеній сфері шляхом розроблення концептуальної багаторівневої моделі державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг, яка охоплює всі рівні управління (державний, регіональний та місцевий), базується на засадах законності, прозорості, конкурентності та підзвітності, реалізується через електронну систему Prozorro, нормативно-правові акти, контрольні та інформаційні механізми, а також передбачає подальшу гармонізацію з законодавчими актами ЄС та адаптацію досвіду країн ЄС, впровадження міжнародно-визнаних форм будівельних контрактів і підходів до надання інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві федерації FIDIC та провідних світових практик із управління проектами та контрактами до національного контексту, орієнтована на потреби всіх стейкхолдерів з метою забезпечення підвищення якості реалізації проектів, зниження корупційних ризиків та сприяє сталому розвитку будівельної галузі.

Структура та обсяг дисертації зумовлені метою та логікою дослідження. Дисертаційна робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Після закінчення презентації Пархоменко Людмилі Миколаївні присутніми на захисті фахівцями були поставлені наступні запитання:

Запитання до здобувача:

1. Дерун Т. М., к.держ.упр., доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування.

Запитання: У дисертаційному дослідженні Ви аналізували питання ефективності електронної системи «Prozorro», у зв'язку із цим, скажіть, які саме переваги від застосування цієї системи Ви можете виділити саме в контексті публічного управління та адміністрування?

Відповідь: Дякую за запитання!

Філософія електронної системи публічних закупівель Prozorro ґрунтується на трьох ключових концептах: прозорість, конкуренція та партнерство. Основоположний лозунг «Можна бачити все» відображає ідею повної відкритості. На електронній платформі Prozorro можна переглянути весь цикл закупівель: від оголошення тендеру до обраного переможця. Конкуренентність під час закупівель через Prozorro стала визначальною рисою нової моделі після її поступового впровадження у 2016 році - вперше публічні закупівлі набули ознак справжнього ринку, де зростання кількості учасників сприяє підвищенню конкуренції та, відповідно, економії бюджетних коштів. У контексті ж публічного управління та адміністрування принцип «золотого трикутника» партнерства передбачає збалансоване врахування інтересів держави, бізнесу та громадянського суспільства, що забезпечує стійкість і легітимність системи.

2. Грищенко І.М., д. держ. упр., доцент, професор кафедри публічного управління та адміністрування КАІ.

Запитання: В дисертаційному дослідженні Ви аналізували міжнародний та вітчизняний досвід змісту послуг інженера-консультанта. Скажіть, будь ласка, які напрями чи зміст послуг є спільними для української і міжнародної практики?

Відповідь: Дякую за питання!

На основі міжнародного та вітчизняного досвіду можна виділити такі основні напрями чи зміст послуг інженер-консультанта, які є спільними для української і міжнародної практики: консалтингові послуги на передпроектному етапі; організаційна підготовка та реалізація заходів для забезпечення умов реалізації проекту; консультації при здійсненні закупівель; послуги на стадії проектування; послуги, пов'язані з будівництвом (супроводження адміністрування чи управління будівництвом); послуги з вирішення спорів та досудового врегулювання спорів; незалежний інженерний контроль; управління ризиками.

3. Горбата Л. П., доктор філософії, доцент, в.о. завідувача кафедри публічного управління та адміністрування КАІ.

Запитання: Які цифрові рішення Ви пропонуєте як блок запропонованої моделі і які наслідки застосування таких рішень в Україні на Вашу думку існують?

Відповідь: Дякую за питання!

Цифровізація процесів відіграє важливу роль у підвищенні прозорості і автоматизації закупівель.

Платформу Prozorro ми пропонуємо ефективно доповнювати аналітичними та прогнозними інструментами, модулями оцінки ризиків, інтеграцією з міжнародними базами даних та системами верифікації доброчесності учасників. Це дозволить забезпечити не тільки автоматизацію процедур, а й оперативний контроль і зворотний зв'язок на кожному етапі реалізації закупівель.

4. Бовсунівська І. В., к. е. н., доц, доцент кафедри публічного управління та адміністрування КАІ.

Запитання: Які основні проблеми Ви виявили у нормативно-правовому

регулюванні інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві, і які Ваші пропозиції щодо їх усунення?

Відповідь: Дякую за питання!

Незважаючи на існування профільної нормативної бази у сфері публічних закупівель та розгалуженої системи нормативно-правових актів, яка врегульовує питання надання різних послуг у будівництві, існує проблематика відсутності спеціалізованих механізмів державного регулювання для інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві, що в свою чергу, зумовлює існування низки проблем, зокрема: невідповідність загальних процедур специфіці предмета закупівлі; відсутність уніфікованих вимог до учасників; різнотипність тендерної документації; складність оцінки нематеріальних (інтелектуальних) результатів; ризики недобросовісної конкуренції та обмеженого доступу учасників до ринку.

Серед пропозицій щодо усунення можна вказати: удосконалення нормативно-правової бази, впровадження директив ЄС із публічних закупівель, застосування кращих міжнародних практик, а також поступове впровадження міжнародно-визнаних форм будівельних контрактів; спрощення закупівельних процедур через цифровізацію; інституційне визнання та нормативно-правове закріплення матриці компетентностей, як еталонної моделі для підготовки, оцінювання та розвитку фахівців з публічних закупівель.

5. Лелеченко А. П., д.держ. упр., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування.

Запитання: Скажіть, будь ласка, на яких підходах та принципах побудована модель удосконалення механізмів державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві, яку Ви пропонуєте в своїй дисертаційній роботі?

Відповідь: Дякую за питання!

Так, нами було запропоновано модель удосконалення механізмів державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві, яка поєднує в собі правові, організаційні та економічні інструменти, ґрунтується на принципах прозорості, конкурентності, інноваційності та адаптації кращих міжнародних практик, охоплює принципи здійснення публічних закупівель, враховує специфіку ринку послуг у будівництві та потреби стейкхолдерів, а також орієнтована на інтеграцію інноваційних технологій, розширення ринку добросовісних постачальників, підвищення рівня взаємодії між державними структурами, бізнесом та професійними асоціаціями.

Після відповідей на запитання виступили:

Рецензент дисертаційної роботи наголосила на позитивних аспектах дослідження та висловила свої побажання та зауваження:

Грищенко І. М., д. держ. упр., доцент, професор кафедри публічного управління та адміністрування КАІ: Дисертаційна робота присвячена актуальній та надзвичайно важливій темі з вирішення актуального науково-прикладного завдання, що полягає у обґрунтуванні теоретичних засад щодо удосконалення державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у

будівництві та розробці практичних рекомендацій щодо їх удосконалення з урахуванням європейського досвіду.

Питання ефективного державного управління системою публічних закупівель має надзвичайну важливість в умовах сучасної трансформації публічного управління в Україні, під час дії воєнного стану, а також в контексті повоєнного відновлення України.

У дисертації здійснено комплексне теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення наукового завдання, пов'язаного з обґрунтуванням концептуальних, нормативно-правових та організаційно-управлінських засад трансформації механізмів державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві. Робота спрямована на формування науково-практичних рекомендацій щодо удосконалення чинної системи публічних закупівель із урахуванням міжнародного досвіду, сучасних управлінських підходів та інноваційних інструментів.

В історичному аспекті в дисертаційній роботі досліджено генезу системи публічних закупівель в Україні, проаналізовано етапи становлення нормативно-правового регулювання у сфері закупівель інжинірингових та консалтингових послуг, виявлено ключові інституційні та економічні передумови розвитку. На основі аналізу наукових джерел та чинних законодавчих актів обґрунтовано теоретичні підходи до державного регулювання зазначених послуг, визначено особливості їх правового статусу, специфіку формування технічних завдань та критеріїв оцінювання пропозицій.

Проведено ґрунтовний аналіз сучасного стану організації закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві в Україні. Виявлено системні проблеми: недостатню деталізацію вимог до кваліфікації учасників, низький рівень конкуренції на торгах, обмежену практику застосування нефінансових критеріїв оцінювання, а також ризики, пов'язані з формальним підходом до здійснення контролю. Окрему увагу приділено аналізу діяльності Антимонопольного комітету України як органу оскарження у сфері публічних закупівель, визначено його роль у забезпеченні добросовісної конкуренції та усуненні бар'єрів доступу до ринку.

У роботі дисертанткою було здійснено дослідження міжнародного досвіду регулювання закупівель інжинірингових і консалтингових послуг, зокрема моделі, що застосовуються у країнах ЄС, США та Канаді. Визначено перспективні інструменти, які можуть бути адаптовані в Україні: система попередньої кваліфікації постачальників, багатокритеріальне оцінювання пропозицій, використання відкритих контрактів, створення централізованих закупівельних організацій.

Дисертантка чітко окреслює мету роботи – теоретичне обґрунтування механізмів державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві та розробка практичних рекомендацій щодо їх удосконалення з урахуванням європейського досвіду. Поставлені завдання послідовно розкриваються в логіці дослідження: від концептуального аналізу до конкретних практичних рекомендацій.

Заслужують на увагу основні результати, що мають наукову новизну, які пропонує Людмила Миколаївна. Зокрема:

- запропоновано комплексний механізм державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у сфері будівництва, що базується на структурно-функціональному алгоритмі організації відповідних процедур, охоплює повний цикл закупівельної діяльності - від стратегічного планування до постконтрактного моніторингу, систематизує ключові етапи, направлений на формування потреб на основі техніко-економічного обґрунтування, аналізу ринку, підготовки тендерної документації з урахуванням специфіки нематеріальних послуг, застосування цифрових інструментів оцінювання та перевірки доброчесності учасників, прозорого адміністрування процедур із залученням незалежних експертів, а також постконтрактного супроводу, акцентує на інтеграції аналітичного, управлінського, цифрового, нормативно-правового, інституційного та комунікаційного блоків до єдиної скоординованої системи, що забезпечує збалансованість між гнучкістю процедур та контролем за ефективністю використання публічних коштів, зниженню корупційних ризиків, підвищенню якості послуг та забезпеченню сталого розвитку будівельної галузі;

- розроблено концептуальну багаторівневу модель державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг, яка охоплює всі рівні управління (державний, регіональний та місцевий), базується на засадах законності, прозорості, конкурентності та підзвітності, реалізується через електронну систему ProZorro, нормативно-правові акти, контрольні та інформаційні механізми, а також передбачає адаптацію стандартів Європейського Союзу, FIDIC та провідних світових практик із управління контрактами до національного контексту, орієнтована на потреби всіх стейкхолдерів з метою забезпечення підвищення якості реалізації проектів, зниження корупційних ризиків та сприяє сталому розвитку будівельної галузі;

Практичне значення підтверджується впровадженням результатів у діяльність Державного підприємства «Державний науково-дослідний та проектно-вишукувальний інститут «НДПРОЕКТРЕКОНСТРУКЦІЯ», Консорціуму «Україна – андасат – Ізраїль», Громадської Спілки «Міждержавна гільдія інженерів консультантів».

Хоча загальна аргументація Людмили Миколаївни є переконливою, деякі положення дисертаційного дослідження можуть бути деталізовані. Зокрема, доцільним було б більш глибоко проаналізувати реальні переваги та недоліки функціонування централізованих закупівельних організацій, як інституційного елементу механізму державного регулювання, а також більш системно узагальнити проблемні питання здійснення публічних закупівель, зокрема, під час дії воєнного стану в Україні.

Загалом, дисертація на тему «Трансформація державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві» Людмили Миколаївни Пархоменко є ґрунтовним самостійним науковим дослідженням, що вирізняється цілісністю, міждисциплінарністю та із фокусуванням на практичний результат. Вона повністю відповідає вимогам до дисертаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Я підтримую дану дисертаційну роботу і рекомендую її до подальшого проходження процедури з присудження ступеня доктора філософії (PhD).

Науковий керівник – д. держ. упр., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування КАІ Марушева Олександра Анатоліївна.

Дисертаційне дослідження Пархоменко Людмили Миколаївни «Трансформація державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві» є самостійною науковою працею, в якій розв'язується важливе науково-прикладне завдання щодо вирішення актуального наукового завдання в галузі знань «Публічне управління та адміністрування», що полягає у теоретичному обґрунтуванні процесів трансформації державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві та розробці практичних рекомендацій щодо визначення пріоритетних напрямів їх розвитку з урахуванням європейських стандартів, міжнародного досвіду та потреб післявоєнного відновлення інфраструктури України.

Особливої актуальності проведення Людмилою Миколаївною дослідження набуває в контексті сучасних викликів, обумовлених дією правового режиму воєнного стану, коли масштаби руйнувань житлового сектору та інфраструктури є значними по всій території України, що потребує швидкого реагування держави та органів місцевого самоврядування на воєнні загрози задля відновлення пошкоджених та зруйнованих об'єктів.

Про актуальність теми дослідження також свідчить те, що дисертація виконувалась в межах науково-дослідної роботи кафедри публічного управління та адміністрування на тему: «Теоретико-методологічні засади трансформації публічного управління в умовах дії воєнного стану та післявоєнного відновлення» (ДР 0125U002024), в яких здобувачка на громадських засадах дослідила удосконалення механізмів публічного управління системою закупівель в умовах дії воєнного стану та повоєнного відновлення.

Дисертаційне дослідження отримало достатню апробацію на 6-и міжнародних науково-практичних конференціях та в 5-ти наукових публікаціях у вітчизняних фахових наукових виданнях категорії «Б».

У процесі підготовки наукової роботи Пархоменко Л.М. зарекомендувала себе як творча і водночас практично орієнтована дослідниця, яка може самостійно ставити й вирішувати складні наукові завдання, спираючись на допомогу наукового керівника лише у принципових моментах та при визначенні стратегічних напрямів дослідження. Дисертантка продемонструвала уміння аналізувати й узагальнювати положення наукових праць із обраної проблематики, критично осмислювати джерельну базу. Під час підготовки дисертаційної роботи вона брала активну участь у практичних семінарах, робочих групах, науково-практичних конференціях за міжнародною участю з питань управління процесами організації та здійснення закупівель робіт та послуг у будівництві, процедур оскарження результатів закупівель, впровадження новітніх ІТ-технологій.

Зміст дисертаційного дослідження повністю відповідає плану, свідчить про глибоку наукову та практичну обізнаність авторки у сутності проблем, що досліджуються, це слугує підтвердженням високого рівня теоретико-прикладної підготовки Пархоменко Л. М., її зрілості як науковця. Її наукова компетентність

розкривається і у вмілому обранні основних методів та інструментарію дослідження.

Варто зазначити особисту зацікавленість дослідниці предметною стороною наукового пошуку, оскільки десятки років вона займається питаннями здійснення публічних закупівель, і спираючись на власний досвід та дослідженні зарубіжного досвіду напрацювала практико-орієнтовані рекомендації, які були успішно апробовані в практичній діяльності Державного підприємства «Державний науково-дослідний та проектно-вишукувальний інститут «НДПРОЕКТРЕКОНСТРУКЦІЯ», Консорціуму «Україна-андасат-Ізраїль», Громадської Співки «Міждержавна гільдія інженерів консультантів».

Як науковця Людмилу Миколаївну Пархоменко характеризують: наукова порядність, працелюбність, здатність до самовдосконалення, уміння ефективно використовувати сучасну загальнонаукову та прикладну методологію досліджень, робити наукові узагальнення та висновки. Дослідження теми базувалось на міждисциплінарному підході, що дозволило здобувачці підготувати цілісну, логічну та завершену наукову роботу.

У процесі підготовки дисертаційної роботи та виконання індивідуального плану наукової роботи Л.М. Пархоменко проявила себе як самостійний, наполегливий, відповідальний науковець, який уміє поставити і вирішити складні наукові завдання, володіє методами наукових досліджень, комунікативними та іншими компетентностями, що дозволяють їй цілісно, у логічній послідовності представляти результати власних досліджень.

Усі результати дослідження, що виносяться на захист, отримані особисто здобувачкою, є її власним здобутком. Ідеї та елементи наукових праць інших науковців, цитати супроводжуються належними посиланнями на авторів та джерела інформації.

Заслугує на увагу висока якість виконаної дисертаційної роботи та практична спрямованість запропонованих рекомендацій удосконалення управління процедурою здійснення публічних закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві. Текст викладено коректно і в логічній послідовності, оформлення відповідає всім вимогам. Аргументація, яка подається в обґрунтуванні положень наукової новизни, є переконливою, наявне глибоке володіння сучасним станом обраної наукової проблематики.

Основні положення дисертації доведені до рівня конкретних пропозицій і можуть бути використані фахівцями та науковцями, органами державної влади, місцевого самоврядування, представниками ТГ та громадських організацій, які в галузі науки «Публічне управління та адміністрування», вирішують комплексну проблему управління процесами здійснення публічних закупівель послуг у будівництві.

Вважаю, що дисертаційна робота Л. М. Пархоменко є самостійною, цілісною і завершеною науковою працею, яка відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії». Із урахуванням успішного виконання Пархоменко Людмилі Миколаївні індивідуального навчального плану, індивідуального плану наукової роботи, досягнення результатів навчання за

відповідною освітньо-науковою програмою та закінченням написання дисертації, яка є завершеною науковою працею, містить результати самостійного дослідження, наукову новизну, виконана на належному науковому рівні, відповідає встановленим вимогам до дисертацій докторів філософії, дисертаційне дослідження на тему «Трансформація державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві» може бути рекомендоване до захисту, а її автор – Пархоменко Людмила Миколаївна – до присвоєння ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Дяченко С.А., д. держ. упр., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування КАІ: дисертаційна робота, а також викладені здобувачкою основні результати дослідження зумовлює надання їй позитивної оцінки. Варто зазначити, що Пархоменко Л.М. проявила себе як цілеспрямований досвідчений фахівець ще під час навчання в аспірантурі, демонструючи досягнення результатів навчання за відповідною освітньо-науковою програмою.

Здобувачкою було проаналізовано проблематику державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг в Україні та фактори, які її спричинили, що зумовлено недосконалістю нормативно-правової бази, відсутністю ефективних механізмів контролю, обмеженим доступом учасників до процедур закупівель, проявами корупції, а також недостатнім врахуванням дієвих міжнародних підходів та кращих світових практик. Слушно наголошено, що в умовах дії воєнного стану в Україні ці проблеми загострилися, що вимагає переосмислення та трансформації чинної моделі державного регулювання.

Підсумовуючи, варто вказати, що дисертаційна робота є добре структурованою, логічно побудована і може бути рекомендована до подальшого захисту у спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

Ареф'єва О.В. д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки КАІ: Робота надзвичайно інформативна, її результати мають значну наукову та не менш важливу практичну цінність.

На увагу заслуговують пропозиції щодо Поєднання AI (Штучний інтелект) + Big Data у публічних закупівлях, що сприятиме аналізу величезного обсягу даних, дозволить виявляти закономірності, які важко або неможливо дослідити людині, а також надасть змогу перш за все замовникам прогнозувати проблеми до укладення договору, завчасно зменшувати втрати через недобросовісних надавачів послуг, швидко виявляти підозрілі схеми, сприятиме об'єктивному оцінюванню при виборі, дозволить побудову системи довіри на основі даних. Здобувачка наголошує, що для зниження ризиків здійснення публічних закупівель необхідна комплексна трансформація закупівель, управління контрактами, використання IT-рішень та антикорупційного аудиту. Запропоновані Людмилою Миколаївною рекомендації також сфокусовані на цифровізації процесів закупівель, що відіграє важливу роль у підвищенні прозорості і автоматизації закупівель, запропоновано доповнення платформи Prozorro аналітичними та прогнозними інструментами, модулями оцінки

ризиків, інтеграцією з міжнародними базами даних та системами верифікації доброчесності учасників. Це дозволить забезпечити не тільки автоматизацію процедур, а й оперативний контроль і зворотний зв'язок на кожному етапі реалізації контракту.

Також варто відзначити, що цінними є також науково-практичні рекомендації центральним органам виконавчої влади, запропоновані здобувачкою в роботі.

Отже, дисертаційне дослідження відповідає основним вимогам до такого виду робіт та може бути рекомендоване для подальшого захисту в спеціалізованій вченій раді.

Лелеченко А. П., д.держ. упр., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування. У дисертації обрана тематика корелюється з надзвичайною актуальністю в контексті необхідності реформування системи публічних закупівель робіт та послуг у будівництві, особливих викликів під час дії воєнного стану.

Здобувачкою здійснено комплексне теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення наукового завдання, пов'язаного з обґрунтуванням концептуальних, нормативно-правових та організаційно-управлінських засад трансформації механізмів державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві. Робота спрямована на формування науково-практичних рекомендацій щодо удосконалення чинної системи публічних закупівель із урахуванням міжнародного досвіду, сучасних управлінських підходів та інноваційних інструментів.

Дисертація чітко структурована, що дозволяє всебічно розкрити досліджувані процеси. Мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження сформульовані логічно й коректно, що дозволило реалізувати авторський підхід у контексті розв'язання визначеної проблеми. Наукові положення, висновки та рекомендації дисертації мають достатнє теоретичне та емпіричне обґрунтування, їх достовірність зумовлена вдалим розв'язанням автором головних теоретичних завдань, що сприяло реалізації поставленої мети дослідження. Разом з цим звертаю увагу на необхідність більш лаконічно представити наукову новизну дослідження, тобто необхідно скоротити текст пунктів новизни, оскільки такий значний обсяг тексту доречно прописувати лише у висновках дисертаційної роботи.

Загалом дисертаційна робота є ґрунтовною науковою працею, яка містить узагальнення сучасного досвіду управління системою публічних закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві як в Україні так і в інших країнах світу. Автором проведено всебічний аналіз предметної сфери дослідження, запропоновано авторське бачення вирішення актуальних проблем державного управління публічними закупівлями інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві. Робота відзначається високим рівнем академічної доброчесності, логічною структурою, науковою новизною та практичною цінністю і може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Радченко О. В., д.держ.упр., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Одеського національного технологічного університету: Структура і зміст поданої до розгляду дисертації свідчить про

творчий комплексний підхід автора до вирішення поставлених завдань, системність та послідовність у висвітленні проблем, що стосуються об'єкта та предмета дослідження.

Доцільно відмітити, що дисертаційна робота написана на високому науково-теоретичному рівні, узагальнює багатогранний теоретичний і практичний матеріал. Широка джерельна база роботи, яка включає вітчизняні та зарубіжні джерела, аналіз значної кількості нормативних актів, свідчать про наукову ерудицію та компетентність дисертанта. Щодо рекомендацій, то на мою думку, було б корисно доповнити дослідження аналізом та рекомендаціями щодо окремих видів спрощених публічних закупівель саме в контексті відновлення об'єктів житлового будівництва та інфраструктури в умовах дії воєнного стану. З огляду на критичну значущість швидкого та комплексного відновлення об'єктів та своєчасної реалізації проєктів будівництва в умовах діючої військової агресії ці питання набувають особливого значення та дозволять збалансувати процеси відновлення об'єктів та територій. Це, в свою чергу, підсилило б прикладну значущість дослідження та його відповідність сучасним викликам та загрозам.

Наявність окремих зауважень до дисертаційного дослідження Пархоменко Людмили Миколаївни не применшують загального позитивного враження від представленого рукопису і, в жодному разі, не нівелює його результати і наукову значимість висновків і пропозицій.

Звичайно, деякі пропозиції Людмили Миколаївни Пархоменко є дискусійними, однак наукові підходи, рівень аргументації, сценарій вирішення наукових завдань, форма викладу матеріалу відповідають сучасним вимогам до дисертацій, поданих на здобуття ступеня доктора філософії. Робота підготовлена науковим стилем, добре структурована, логічно побудована і може бути рекомендована до подальшого захисту у спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Пархоменко Людмили Миколаївни на тему “Трансформація державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві”, поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 - «Публічне управління та адміністрування»

1. Обґрунтування вибору теми дослідження. Формування системи публічних закупівель у будівельній галузі України розпочалося у 1990-х роках в умовах перехідної економіки, фрагментарної нормативно-правової бази та нерозвиненого ринку. Спрощені та непрозорі механізми відбору підрядників, що застосовувалися на початкових етапах, сприяли утвердженню закритих схем, зловживань і неефективного використання ресурсів. Особливо це проявлялося у сфері закупівель інжинірингових і консалтингових послуг, де відсутність професійних критеріїв та належного контролю якості призводила до залучення неналежних виконавців і низької результативності проєктів.

У сучасних умовах, коли Україна активно інтегрується до європейського

правового простору, цей підхід потребує гармонізації національного законодавства з нормами ЄС, зокрема у контексті імплементації положень Угоди про асоціацію та Директив Європейського парламенту щодо закупівель послуг. Закону України «Про публічні закупівлі» (в редакції 2019 року з подальшими змінами), концепції цифрової трансформації будівельної галузі, Стратегії відновлення України, а також Національної економічної стратегії до 2030 року, які визначають нові орієнтири прозорості, ефективності та інноваційної закупівельної політики.

Особливої актуальності дослідження набуває в умовах повномасштабної війни, що триває з 2022 року, та спричинила масштабні руйнування інфраструктури. За оцінками Світового банку, станом на кінець 2024 року прямі збитки перевищили \$176 млрд, а загальні економічні втрати – понад \$589 млрд. Відновлення житлового фонду, енергетики, транспорту, промисловості та агросектору потребує високоякісного технічного супроводу, що неможливе без ефективних інжинірингових і консалтингових послуг.

Водночас, обмеженість ресурсів, високі корупційні ризики, відсутність уніфікованих стандартів оцінювання якості послуг, слабка координація між органами публічної влади та недостатнє використання цифрових інструментів у сфері контролю створюють системні виклики. Це негативно впливає на довіру бізнесу та міжнародних донорів, які очікують прозорих, конкурентних і професійно організованих процедур закупівель.

Попри наявність значного масиву наукових праць, питання державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у сфері будівництва залишаються недостатньо опрацьованими, особливо в аспектах цифровізації процедур, застосування багатокритеріальних моделей оцінювання, адаптації міжнародних практик та правил (зокрема FIDIC, ЄС) та забезпечення стійкості інфраструктурних проєктів.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертаційне дослідження безпосередньо пов'язане із науковими розробками кафедри публічного управління та адміністрування Державного університету «Київський авіаційний інститут» в межах науково-дослідної теми «Теоретико-методологічні засади трансформації публічного управління в умовах дії воєнного стану та післявоєнного відновлення» (ДР 0125U002024), де автором було здійснено аналіз існуючих публічних механізмів у сфері публічних закупівель інжинірингових та консалтингових послуг в Україні, досліджено міжнародний досвід у цій сфері, а також розроблено концептуальні підходи та рекомендації щодо вдосконалення правових, організаційних, соціально-економічних аспектів управління публічними закупівлями інжинірингових та консалтингових послуг в Україні, зокрема в межах процесів повоєнного відновлення України.

Тема дисертації відповідає освітньо-науковій програмі “Публічне управління та адміністрування” за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування” в КАІ (зокрема, ОК 1.1.1, ОК 1.2.1, ОК 1.2.3, ОК 1.3.1, ОК 1.3.3, ОК 1.3.4, 1.3.5).

3. Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є теоретичне обґрунтування підходів до державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у сфері будівництва та розробка практичних рекомендацій щодо визначення пріоритетних напрямів їх розвитку

з урахуванням європейських стандартів, міжнародного досвіду та актуальних потреб післявоєнного відновлення інфраструктури України.

Відповідно до мети дослідження поставлено і вирішено такі *завдання*:

- дослідити історичні передумови, етапи становлення та особливості розвитку системи публічних закупівель в Україні, визначивши специфіку їх функціонування у сфері будівництва;

- узагальнити теоретичні підходи до державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у сфері будівництва шляхом класифікації регуляторних інструментів, механізмів взаємодії публічної влади з учасниками ринку, систематизації моделей цифровізації та обґрунтування факторів ефективності закупівель у реалізації будівельних проєктів;

- визначити та охарактеризувати напрями розвитку нормативно-правового забезпечення, що регламентують закупівлі інжинірингових і консалтингових послуг у будівництві та оцінити їх відповідність праву ЄС та кращим міжнародним практикам;

- оцінити сучасний стан і виявити основні проблеми здійснення закупівель інжинірингових і консалтингових послуг в Україні, включно з аналізом системи контролю та діяльності Антимонопольного комітету України як органу оскарження;

- проаналізувати та узагальнити зарубіжний досвід організації та регулювання закупівель інжинірингових і консалтингових послуг у будівництві, визначити інструменти та моделі, придатні для адаптації в Україні;

- розробити концептуальну багаторівневу модель державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг із урахуванням міжнародного досвіду, національної специфіки та сучасних управлінських підходів;

- сформулювати пропозиції та практичні рекомендації щодо визначення шляхів удосконалення механізмів державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у сфері будівництва.

4. Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають у процесі здійснення закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві.

5. Предмет дослідження – трансформація державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві.

6. Методи дослідження. У процесі реалізації поставленої мети було використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів та підходів: історичний метод – для дослідження етапів становлення та розвитку системи публічних закупівель в Україні, зокрема у сфері інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві; метод структурно-функціонального аналізу – з метою вивчення організаційної структури та функціонування суб'єктів, задіяних у процесі закупівель, а також механізмів взаємодії між ними; інституціональний метод – для аналізу нормативно-правових інститутів, що регулюють публічні закупівлі інжинірингових і консалтингових послуг, та оцінки їх ефективності; системний підхід – для проведення комплексного аналізу державного регулювання закупівель із урахуванням взаємозв'язків економічних, правових та організаційних чинників; метод порівняльного аналізу – для зіставлення національної практики здійснення закупівель з міжнародним досвідом, визначення можливостей його адаптації в Україні; метод функціонального моделювання – для розробки моделі удосконалення механізмів державного регулювання закупівель інжинірингових і

консалтингових послуг у будівництві; методи статистичного аналізу – для оцінки обсягів, структури та динаміки ринку інжинірингових і консалтингових послуг, а також виявлення тенденцій його розвитку.

7. Наукова новизна дослідження: визначається особистим внеском автора у вирішення актуального наукового завдання в галузі знань «Публічне управління та адміністрування», що полягає у теоретичному обґрунтуванні процесів трансформації державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві та розробці практичних рекомендацій щодо визначення пріоритетних напрямів їх розвитку з урахуванням європейських стандартів, міжнародного досвіду та потреб післявоєнного відновлення інфраструктури України.

У межах дослідження отримано результати, що відрізняються науковою новизною і розкривають логіку та зміст дисертаційної роботи, зокрема:

уперше:

- запропоновано комплексний механізм державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у сфері будівництва, що базується на структурно-функціональному алгоритмі організації відповідних процедур, охоплює повний цикл закупівельної діяльності - від стратегічного планування до постконтрактного моніторингу, систематизує ключові етапи, направлений на формування потреб на основі техніко-економічного обґрунтування, аналізу ринку, підготовки тендерної документації з урахуванням специфіки нематеріальних послуг, застосування цифрових інструментів оцінювання та перевірки доброчесності учасників, прозорого адміністрування процедур із залученням незалежних експертів, а також постконтрактного супровіду, акцентує на інтеграції аналітичного, управлінського, цифрового, нормативно-правового, інституційного та комунікаційного блоків до єдиної скоординованої системи, що забезпечує збалансованість між гнучкістю процедур та контролем за ефективністю використання публічних коштів, зниженню корупційних ризиків, підвищенню якості послуг та забезпеченню сталого розвитку будівельної галузі;

- розроблено концептуальну багаторівневу модель державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг, яка охоплює всі рівні управління (державний, регіональний та місцевий), базується на засадах законності, прозорості, конкурентності та підзвітності, реалізується через електронну систему Prozorro, нормативно-правові акти, контрольні та інформаційні механізми, а також передбачає подальшу гармонізацію з законодавчими актами ЄС та адаптацію досвіду країн ЄС, впровадження міжнародно-визнаних форм будівельних контрактів і підходів до надання інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві асоціації FIDIC та провідних світових практик із управління проектами та контрактами до національного контексту, орієнтована на потреби всіх стейкхолдерів з метою забезпечення підвищення якості реалізації проектів, зниження корупційних ризиків та сприяє сталому розвитку будівельної галузі;

удосконалено:

- підходи до оцінювання ефективності процедур закупівель інжинірингових і консалтингових послуг шляхом формування системи показників, що враховують якісні та кількісні параметри (вартість, строки, відповідність технічним вимогам, ступінь інноваційності, екологічні стандарти тощо);

- визначення та характеристику напрямів розвитку нормативно-правового

забезпечення закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві, що дозволив розкрити ключові регуляторні тенденції, серед яких: гармонізація національного законодавства з правовими нормами ЄС; розширення функціональних можливостей електронних закупівель; удосконалення механізмів оскарження результатів закупівель; запровадження механізмів контролю якості виконання договорів;

отримали подальший розвиток:

- понятійно-категоріальний апарат шляхом уточнення та розширення змісту ключових понять:

- «державне регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві» – цілеспрямований вплив органів публічної влади на організацію та здійснення закупівель послуг, пов'язаних із плануванням, проектуванням, технічним супроводом та консалтингом у сфері будівництва, з метою забезпечення їх прозорості, ефективності та відповідності державним пріоритетам розвитку інфраструктури;

- «інжинірингові послуги у будівництві» – комплекс інженерно-технічних робіт та управлінських заходів, що охоплюють дослідження, планування, проектування, технічний нагляд, управління будівельними проектами та впровадження інноваційних технологій;

- «консалтингові послуги у будівництві» – спеціалізовані консультаційні послуги, спрямовані на забезпечення ефективності управлінських, фінансових, юридичних, технологічних та організаційних процесів під час реалізації будівельних проектів, включаючи аналіз ризиків та оптимізацію ресурсів;

- теоретико-методологічне обґрунтування етапів становлення та трансформації системи публічних закупівель в Україні, з урахуванням історичних передумов, нормативно-інституційних змін та впливу міжнародних стандартів у сфері будівництва;

- комплексний підхід до формування стандартів проведення закупівель інжинірингових та консалтингових послуг, що базується на впровадженні інноваційних технологій, зокрема систем електронного урядування, блокчейн-рішень для забезпечення прозорості, аналітичних модулів для прогнозування ризиків, а також застосування алгоритмів штучного інтелекту для автоматизації оцінки тендерних пропозицій;

- класифікація інструментів державного регулювання та співпраці органів публічної влади з учасниками ринку, шляхом їх доповнення інструментами планування закупівель, моніторингу та аудиту, електронної демократії (зокрема Pro2020 та відкриті дані), професійної підготовки замовників та підрядників, а також механізмами контролю за доброчесністю учасників ринку; уточнення та систематизації підходів до цифровізації процесів закупівель даного виду послуг через впровадження блокчейн-технологій, інтелектуального аналізу даних та автоматизації управлінських процедур, розширення переліку традиційних економічних, правових та організаційних факторів, доповнивши їх технологічними, інституційними та соціально-кадровими, що впливає на ефективність закупівель, забезпечує комплексну оцінку стану та перспектив розвитку ринку інтелектуальних послуг у сфері будівництва;

- узагальнення міжнародного досвіду організації закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві, зокрема в країнах ЄС, США, Канаді, з

метою адаптації кращих практик щодо забезпечення конкурентності торгів, прозорості процедур, контролю за якістю виконання контрактів та підвищення професійного рівня замовників.

8. Теоретичне та практичне значення і використання результатів дисертаційного дослідження полягає у можливості їх застосування в діяльності органів публічної влади, замовників та учасників закупівель, що сприятиме підвищенню ефективності процедур закупівель, підвищенню якості надання інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві, реалізації проєктів у будівництві загалом.

Основні теоретичні положення, сформульовані висновки та рекомендації дисертаційного дослідження використано:

- ДП «Державний науково-дослідний та проектно-вишукувальний інститут «НДПРОЕКТРЕКОНСТРУКЦІЯ» як можливість урахування сформульованих у дисертації висновків і пропозицій при формуванні науково-методичних підходів до підвищення прозорості та ефективності регулювання закупівель у будівництві (довідка про впровадження від 19.08.2025 р. № 6/н);

- Консорціумом «Україна – Андасат – Ізраїль» для оптимізації управлінських рішень суб'єктів господарювання у сфері закупівель інжинірингових і консалтингових послуг у будівництві шляхом раціоналізації планування, мінімізації ризиків та забезпечення стійкого розвитку підприємств (довідка про впровадження від 06.06.2025 р. № 06/06-01);

- ГС «Міждержавна гільдія інженерів консультантів» як навчально-методичний матеріал у процесі професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері публічних закупівель, сприяючи раціональному використанню фінансових ресурсів, мінімізації правових і організаційних ризиків, ефективній взаємодії учасників інвестиційно-будівельних проєктів, підвищенню прозорості закупівель, професійної компетентності та успішній реалізації завдань у сфері будівництва (довідка про впровадження від 13.08.2025 р. № 93-08).

9. Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійною науковою працею, теоретичні та прикладні результати якої отримано особисто здобувачем, що дало змогу вирішити поставлені завдання.

Усі висновки та практичні рекомендації, винесені на захист, розроблені дисертантом особисто. Використані в дисертації ідеї, положення чи гіпотези інших авторів мають відповідні посилання і використані лише для підкріплення ідей здобувача. Конкретний внесок здобувача в наукових працях, підготовлених у співавторстві, зазначений у списку опублікованих праць за темою дисертації.

10. Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні положення та висновки дисертації апробовані на міжнародних науково-практичних конференціях, серед яких: «Шляхи вдосконалення процедури закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві» (Київ, 2022); «Проблематика участі у закупівлях надавачів інжинірингових та консалтингових послуг в умовах воєнного стану» (Полтава, 2022); «Управління ризиками під час надання інженерно-консультаційних послуг на об'єкті будівництва у період воєнного стану в Україні» (Київ, 2024); «Проблемні питання та напрями розвитку механізмів сфери публічних закупівель» (Львів – Торунь, 2024); «Трансформація публічних закупівель у повоєнний період»

(Київ, 2025); «Особливості імплементації Європейського досвіду публічних закупівель в Україні: публічно-управлінські аспекти» (Київ, 2025).

11. Публікації. Основні положення дисертаційної роботи опубліковано в 11 наукових працях, із них: 5 статей у вітчизняних наукових фахових виданнях України, 6 тез у матеріалах конференцій.

Список опублікованих праць за темою дисертації *Статті у наукових фахових виданнях України категорії Б:*

1. Пархоменко Л. М. Європейський досвід здійснення публічних закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві як основний елемент удосконалення національного законодавства. *Інвестиції: практика та досвід*. № 12/2024, С. 241-246. DOI: 10.32702/2306-6814.2024.12.241

2. Непомнящий О. М., Прав Ю. Г., Пархоменко Л. М. Договір інжинірингу: міжнародний досвід у контексті публічних закупівель. *Наукові інновації та передові технології*. № 5(19), 2023. С. 208-217. DOI: 10.52058/2786-5274-2023-5(19)-247-255

Особистий внесок автора: охарактеризовано правову природу договору інжинірингово-консалтингових послуг.

Особистий внесок Непомнящого О. М.: представлено практичне значення імплементації типово-контрактної форми договорів на виконання інжинірингово-консалтингових послуг в Україні.

Особистий внесок Права Ю. Г.: досліджено міжнародний досвід уніфікації будівельно-контрактної документації.

3. Пархоменко Л. М. Особливості закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві. *Наукові перспективи*. № 12(18), 2021. С. 168.-178. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-12\(18\)-168-178](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-12(18)-168-178)

4. Пархоменко Л. М. Основні напрямки розвитку публічних закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у галузі будівництва. *Наукові перспективи*. № 1(9), 2025. С. 543-553. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-1\(9\)-543-553](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-1(9)-543-553)

5. Дегтяр О. А., Пархоменко Л. М. Оптимізація механізмів публічних закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві. *Національні інтереси України*. № 5(10), 2025. С. 1057-1068 DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-5\(10\)-1057-1068](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-5(10)-1057-1068)

Особистий внесок автора: окреслено роль публічних закупівель інжинірингових послуг у будівництві та значення інжинірингу в цілому в системі сучасної інтелектуальної та інноваційної складової діяльності у сфері будівництва.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

6. Пархоменко Л. М. Проблематика участі у закупівлях надавачів інжинірингових та консалтингових послуг в умовах воєнного стану. *Сучасні проблеми економіки, обліку, фінансів і права: матеріали Міжн. наук.- практ. конф. (29 квітня 2022 р., Полтава)*. Полтава: ЦФЕНД, 2022. С. 101-104.

7. Пархоменко Л. М. Шляхи вдосконалення процедури закупівель

інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві. *Економіко-управлінські та інформаційно-аналітичні інновації в будівництві*: матеріали Міжн. наук.-практ. конф. (7-8 червня 2022 р., Київ). Київ: КНУБА, 2022. С.192-194.

8. Пархоменко Л. М. Особливості комунікацій у сфері публічних закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві за умови правового режиму воєнного стану в Україні. *Публічне управління та адміністрування: Реалії та перспективи*: матеріали щор. наук.-практ. конф. (14 груд. 2023 р., Київ). Київ: ННІО, 2023. С.153.

9. Пархоменко Л. М. Управління ризиками під час надання інженерно-консультаційних послуг на об'єкті будівництва у період воєнного стану в Україні. *Політ. Сучасні проблеми науки*: матеріали XXIV Міжн. наук.-практ. конф. здоб. вищ. осв. і молод. учен. (02 квіт. 2024 р., Київ). Київ: ДУ КАІ, 2024. С. 62-65.

10. Пархоменко Л. М. Проблемні питання та напрями розвитку механізмів сфери публічних закупівель. *Публічне управління в Україні: виклики та перспективи*: матеріали Міжн. наук.-практ. конф. (29–30 листопада 2024 р., Запоріжжя). Львів – Торунь: Liha-Pres, 2024. С. 36-40.

11. Пархоменко Л.М. Трансформація публічних закупівель у повоєнний період. *Публічне управління в Україні: Історичний досвід та перспективи розвитку*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (18-21 лютого 2025 р., Київ). Київ: ННІ ПУДС КНУ ім. Тараса Шевченка, 2025. С.152-154.

13. Структура та обсяг дисертації. визначається специфікою досліджуваної проблеми, а також сформульованими метою та завданнями. Робота включає вступ, перелік умовних позначень, три основні розділи, висновки, список використаних джерел і додатки. Загальний обсяг дисертації становить 244 сторінки. Робота включає 8 рисунків, 11 таблиць, 3 додатки. Список використаних джерел охоплює 175 найменувань.

14. Характеристика особистості здобувача. Під час підготовки дисертаційної роботи Л.М. Пархоменко проявила себе як творчий дослідник і науковець, здатний самотійно на високому науково-методичному рівні вирішувати наукові та практичні завдання. Здобувачка повною мірою володіє сучасними методами аналізу публічної політики, формування та реалізації механізмів державного регулювання публічних закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві, має належний рівень теоретичної та практичної підготовки.

15. Оцінка мови та стилю дисертації. Текст дисертації викладено фаховою українською мовою, текстове подання матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури. Матеріали дослідження оформлені у відповідності до вимог Міністерства освіти і науки України.

16. Відповідність принципам академічної доброчесності. Дисертація не містить необґрунтованих запозичень та плагиату. У роботі дотримано правила посилання на джерела інформації у випадку використання підходів, положень, тверджень, відомостей. Надано достовірну інформацію про результати досліджень, джерела використаної інформації.

17. Рецензент рекомендує: дисертацію Пархоменко Людмили Миколаївни на тему “Трансформація державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві” до подальшого провадження й захисту

відповідно до пп. 15, 16 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, створення разової спеціалізованої вченої ради, до якої *пропонується наступний персональний склад:*

Голова ради:

Лелеченко Анжела Павлівна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування КАІ.

Рецензенти:

Грищенко Ірина Миколаївна, доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного управління та адміністрування КАІ;

Смерічевська Світлана Василівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри логістики КАІ.

Офіційні опоненти:

Миколайчук Микола Миколайович, доктор наук з державного управління, Національного університету «Одеська політехніка», завідувач кафедри публічного управління та регіоналістики;

Цифра Тетяна Юріївна, кандидат економічних наук, Київського національного університету будівництва і архітектури, доцент кафедри економіки будівництва.

Усі члени разової спеціалізованої вченої ради не мають реальний чи потенційний конфлікт інтересів щодо здобувача Пархоменко Людмили Миколаївни (зокрема, є його близькою особою) та/або його наукового керівника.

У результаті попередньої експертизи дисертації Пархоменко Людмили Миколаївни і повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Пархоменко Людмили Миколаївни на тему “Трансформація державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві”.

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Пархоменко Людмили Миколаївни відповідає спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року. № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), вимогам пп. 6, 7, 8, 9 “Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії”, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Рекомендувати дисертаційну роботу “Трансформація державного регулювання закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві”, подану Пархоменко Людмилою Миколаївною на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

4. Рекомендувати Вченій раді затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради:

Лелеченко Анжела Павлівна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування КАІ.

Рецензенти:

Грищенко Ірина Миколаївна, доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного управління та адміністрування КАІ.

Смерічевська Світлана Василівна, доктор економічних наук, завідувач кафедри логістики КАІ.

Офіційні опоненти:

Миколайчук Микола Миколайович, доктор наук з державного управління, Національного університету «Одеська політехніка», завідувач кафедри публічного управління та регіоналістики;

Цифра Тетяна Юрївна, кандидат економічних наук, Київського національного університету будівництва і архітектури, доцент кафедри економіки будівництва.

Результати голосування щодо рекомендації до захисту дисертації Пархоменко Людмили Миколаївни:

“за” – 17

“проти” – немає

“утримались” – немає

Головуюча на засіданні:

в.о. завідувача кафедри
публічного управління та
адміністрування КАІ,
доктор філософії.

Людмила ГОРБАТА

Секретар засідання:

доцент кафедри публічного
управління та адміністрування
КАІ, к.е.н., доцент

Ірина БОВСУНІВСЬКА

ПОГОДЖЕНО:

проректор з наукових досліджень
та трансферу технологій КАІ,
доктор технічних наук, професор

Сергій ГНАТЮК